

de var. Og i denne Beretning om Hedeselskabets Historie er der givet dem et Eftermæle, som man maa ønske den videste Udbredelse ikke blot for Hedesagens Skyld.

K. J. Kristensen.

POVL DRACHMANN: *The industrial development and commercial policies of the three scandinavian countries.* Oxford 1915.

I Løbet af faa Aar har cand. polit. Povl Drachmann udviklet sig til en særdeles produktiv Forfatter, der spiller paa mange Strænge, men dog som oftest Variationer over det samme Emne: Industrialismen, hvis Fremkomst og Udvikling han har givet forskellige statistisk-økonomiske eller teknisk-historiske Beskrivelser af, hvis stærke Indgriben i Nutidsmenneskers Liv han har skildret i et Par Romaner, og hvis alt overskyggende Fremtid han profeterer i folkelige Vækkelsesskrifter.

Det Arbejde, der ovenfor er nævnt, er fremkommet paa Foranledning af The Carnegie Endowment for International Peace, af hvis Udvalg for Nationaløkonomi og Historie Professor Westergaard er Medlem. Dette Udvalg har i sin Tid faaet til Opgave „at iværksætte en grundig og videnskabelig Undersøgelse af Krigens Aarsager og Virkninger“. Paa en Konference i Bern i 1911 blev denne Opgave nærmere udformet, og Udvalgets danske Medlem har bidraget sit til dens Løsning ved bl. a. at foranledige dette Arbejde skrevet og udgivet.

Det være sagt straks, at Krige og Krigsfølger har dog ikke faaet nogen større Plads, end der med Rette og naturligt tilkommer dem i en Skildring af de tre nordiske Landes økonomiske Udvikling i Tiden fra omkring 1800 til omkring 1910. Danmarks Krig mod England, der skilte det af med Norge, og mod Tyskland, der skilte det af med Hertugdømmerne, fik hver deres dybtindgribende Betydning,

de var. Og i denne Beretning om Hedeselskabets Historie er der givet dem et Eftermæle, som man maa ønske den videste Udbredelse ikke blot for Hedesagens Skyld.

K. J. Kristensen.

POVL DRACHMANN: *The industrial development and commercial policies of the three scandinavian countries.* Oxford 1915.

I Løbet af faa Aar har cand. polit. Povl Drachmann udviklet sig til en særdeles produktiv Forfatter, der spiller paa mange Strænge, men dog som oftest Variationer over det samme Emne: Industrialismen, hvis Fremkomst og Udvikling han har givet forskellige statistisk-økonomiske eller teknisk-historiske Beskrivelser af, hvis stærke Indgriben i Nutidsmenneskers Liv han har skildret i et Par Romaner, og hvis alt overskyggende Fremtid han profeterer i folkelige Vækkelsesskrifter.

Det Arbejde, der ovenfor er nævnt, er fremkommet paa Foranledning af The Carnegie Endowment for International Peace, af hvis Udvalg for Nationaløkonomi og Historie Professor Westergaard er Medlem. Dette Udvalg har i sin Tid faaet til Opgave „at iværksætte en grundig og videnskabelig Undersøgelse af Krigens Aarsager og Virkninger“. Paa en Konference i Bern i 1911 blev denne Opgave nærmere udformet, og Udvalgets danske Medlem har bidraget sit til dens Løsning ved bl. a. at foranledige dette Arbejde skrevet og udgivet.

Det være sagt straks, at Krige og Krigsfølger har dog ikke faaet nogen større Plads, end der med Rette og naturligt tilkommer dem i en Skildring af de tre nordiske Landes økonomiske Udvikling i Tiden fra omkring 1800 til omkring 1910. Danmarks Krig mod England, der skilte det af med Norge, og mod Tyskland, der skilte det af med Hertugdømmerne, fik hver deres dybtindgribende Betydning,

ligesom den efter 1864 følgende uafbrudte Fredsperiode har faaet sin, eller som de mange Rivninger mellem Norge og Sverige, der vel ikke førte til Krig, men til Unionens fredelige Opløsning, fik deres Betydning med Hensyn til Vilkaarene for hvert af de tre Folks produktive og kommercielle Virksomhed. Men Forf. har ikke ladet sig lede paa Afveje og skrevet for eller imod Krig ell. lign.; han har ganske nøgternt, Land for Land, beskrevet den økonomiske Udvikling og dennes Indflydelse paa eller Afhængighed af den indre og ydre Politik i de stærkt skiftende Faser, den er fremtraadt i netop indenfor den Periode, der er Tale om. Især er Danmarks Toldpolitik og Norges og Sveriges Frafald fra Frihandelen som ogsaa disse Landes moderne Koncessionspolitik Genstand for Forfatterens Interesse. Paa dette sidste Felt: Statens Kontrol med Udnyttelsen af Skove, Bjærgværker og Vandfald kommer Forf. sin Hjærtesag: den moderne industrielle Udvikling, tæt ind paa Livet.

For den engelsktalende Verden, der søger Oplysning om de skandinaviske Lande, kan denne Bog være til megen Nytte; for danske Læsere kan den mærkelig nok ogsaa være det, fordi de her har en lettere Adgang end vistnok noget andet Sted til at faa en Oversigt over de to Nabolandes økonomiske Historie i de sidste 100 Aar; dette saa meget mere, som man maa synes, at Norge og Sverige har faaet Lov til at brede sig paa Danmarks Bekostning. Skildringen kunde med Held for Danmarks Vedkommende have været noget mere indgaaende, og for alle de tre Lande gælder det, at Befolkningsforskydninger (f. Eks. mellem Land og By), Kapital- og Pengevæsen og visse andre Forhold, der burde have haft deres Plads i Skildringen, er forbleven omtrent uomtalte. Ligeledes havde det været naturligt til hvert af Afsnittene at føje en kort Kildeangivelse, særlig da der om alle tre Lande foreligger en Del Litteratur paa fremmede Sprog.

Johs. Dalhoff.